

Sygn. akt VIII C 139/18

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

dnia 28 maja 2018 roku

Sąd Rejonowy dla Łodzi – Widzewa w Łodzi w VIII Wydziale Cywilnym

w składzie: przewodniczący: SSR Bartek Męcina

protokolant: st. sekr. sąd. Ewa Ławniczak

po rozpoznaniu w dniu 14 maja 2018 roku w Łodzi

sprawy z powództwa (...) S.A. w B.

przeciwko T. F.

o zapłatę

na skutek zarzutów od nakazu zapłaty wydanego przez Sąd Rejonowy dla Łodzi- Widzewa w Łodzi w dniu 13 grudnia 2017 r. w sprawie VIII Nc 11248/17

1. utrzymuje w mocy nakaz zapłaty wydany w postępowaniu nakazowym przez Sąd Rejonowy dla Łodzi- Widzewa w Łodzi w dniu 13 grudnia 2017 r. w sprawie VIII Nc 11248/17 w zakresie kwoty 1.722,15 zł. (jeden tysiąc siedemset dwadzieścia dwa złote piętnaście groszy) wraz z odsetkami umownymi w wysokości dwukrotności wysokości odsetek ustawowych za opóźnienie w stosunku rocznym od dnia 20 października 2017 roku do dnia zapłaty oraz w zakresie kwoty 647 zł. (sześćset czterdzieści siedem złotych) tytułem zwrotu kosztów procesu,
2. uchyla nakaz zapłaty w zakresie kwoty 6,96 zł. (sześć złotych dziewięćdziesiąt sześć groszy) wraz z odsetkami umownymi w wysokości dwukrotności wysokości odsetek ustawowych za opóźnienie w stosunku rocznym od dnia 20 października 2017 roku do dnia zapłaty i w tej części postępowanie umarza.

Sygn. akt VIII C 139/18

UZASADNIENIE

W pozwie z dnia 8 listopada 2017 roku powód (...) Spółka Akcyjna z siedzibą w B., reprezentowany przez pełnomocnika będącego radcą prawnym, wystąpił przeciwko T. F. o zapłatę kwoty 1.729,11 zł wraz z umownymi odsetkami w wysokości dwukrotności odsetek ustawowych za opóźnienie od dnia 20 października 2017 roku do dnia zapłaty oraz o zasądzenie zwrotu kosztów procesu według norm przepisanych, w tym kosztów zastępstwa procesowego.

W uzasadnieniu powód podniósł, że pozwany poprzez podpisanie weksla z dnia 16 stycznia 2016 roku zobowiązał się do zapłaty oznaczonej w jego treści sumy pieniężnej, opiewającej na kwotę 1.729,11 zł. Wezwany do wykupu weksla pozwany nie dokonał żadnej wpłaty.

(pozew 3-5)

W dniu 13 grudnia 2017 roku Sąd Rejonowy dla Łodzi-Widzewa w Łodzi wydał przeciwko pozwanemu nakaz zapłaty w postępowaniu nakazowym (VIII Nc 11248/17), którym nakazał pozwanemu, aby w terminie dwóch tygodni od doręczenia nakazu zapłacił powodowi z weksla kwotę 1.729,11 zł wraz z odsetkami umownymi w wysokości dwukrotności odsetek ustawowych za opóźnienie w stosunku rocznym od dnia 20 października 2017 roku do dnia zapłaty oraz kwotę 647 zł tytułem zwrotu kosztów procesu.

(nakaz zapłaty k. 14)

Od powyższego nakazu zarzuty wywiódł pozwany, zaskarżając go w całości i podnosząc zarzuty nieudowodnienia roszczenia co do zasady i wysokości, a w konsekwencji wnosząc o oddalenie powództwa. W uzasadnieniu pozwany podniósł, że powód nie złożył deklaracji wekslowej, co czyni niemożliwym ustalenie, czy weksel został wypełniony zgodnie z jej treścią. Ponadto pozwany podniósł zarzut nieudowodnienia istnienia i wysokości roszczenia ze stosunku podstawowego.

(zarzuty k. 17- 20)

Postanowieniem z dnia 22 stycznia 2018 r. Sąd Rejonowy dla Łodzi-Widzewa w Łodzi zwolnił pozwanego od kosztów sądowych w całości.

(postanowienie k. 25)

W odpowiedzi na zarzuty powód podtrzymał stanowisko wyrażone w pozwie. W uzasadnieniu pisma powód wskazał, iż na mocy umowy pożyczki pozwany zobowiązał się do spłaty kwoty 5.376 zł, na którą złożyła się kwota udzielonej pożyczki – 5.168 zł oraz kwota wynagrodzenia umownego- 208 zł. Zobowiązanie miało zostać spłacone w 24 ratach po 224 zł każda, wymagalnych w terminie do 19-go dnia każdego miesiąca, począwszy od lutego 2016 roku. Pożyczkodawca dokonał potrącenia z kwoty udzielonej pożyczki kosztu ubezpieczenia i opłaty przygotowawczej, w związku z czym na konto pozwanego przelana została kwota 2.000 zł. Pozwany nie wywiązał się z przyjętego na siebie zobowiązania, wobec czego pismem z dnia 19 września 2017 roku powód wypowiedział umowę pożyczki. Odnosząc się do poszczególnych naliczonych opłat powód wskazał, że wynagrodzenie za udzielenie pożyczki stanowi umowne wynagrodzenie za możliwość skorzystania przez pożyczkobiorcę ze środków finansowych pożyczkodawcy przez czas trwania umowy. Na końcu powód cofnął powództwo ze zrzeczeniem się roszczenia w zakresie kwoty 6,96 zł naliczoną na podstawie pkt. 9.2 a umowy pożyczki.

(odpowiedź na zarzuty k 29- 31)

Na rozprawie w dniu 14 maja 2018 roku nikt się nie stawił.

(protokół rozprawy k. 54)

Sąd Rejonowy ustalił następujący stan faktyczny:

T. F. zawarł w dniu 15 stycznia 2016 roku z powodem umowę pożyczki gotówkowej nr (...) - (...), na mocy której powód udzielił pozwanemu pożyczki w kwocie 2.000 zł (całkowita kwota pożyczki). Wyplaconą kwotę wraz z opłatą przygotowawczą – 331 zł, wynagrodzeniem umownym – 208 zł oraz kosztem ubezpieczenia- 2.837 zł, łącznie 5.376 zł, pozwany zobowiązał się spłacić w 24 ratach po 224 zł każda, wymagalnych w terminie do 19-go dnia każdego miesiąca, począwszy od lutego 2016 roku. Opłata przygotowawcza, w myśl postanowień umowy, była pobierana za czynności faktyczne związane z rozpatrzeniem wniosku, przygotowaniem oraz zawarciem umowy i udzieleniem pożyczki.

Na zabezpieczenie pożyczki pożyczkobiorca obowiązany był wystawić i przekazać pożyczkodawcy w dniu podpisania umowy jeden weksel in blanco „nie na zlecenie”, który zachowywał ważność do momentu całkowitej spłaty zobowiązań wynikających z umowy pożyczki. W przypadku, gdy opóźnienie pożyczkobiorcy w płatności kwoty równej jednej racie przekraczało 30 dni, pożyczkodawca był uprawniony do wypowiedzenia umowy po uprzednim wezwaniu pożyczkobiorcy do zapłaty zaległości w terminie 7 dni od daty otrzymania wezwania, a także do wypełnienia weksla na zasadach określonych w deklaracji wekslowej. Okres wypowiedzenia wynosił 30 dni. Od zadłużenia przeterminowanego powód był uprawniony do naliczania odsetek umownych za każdy dzień zwłoki w wysokości maksymalnych odsetek za opóźnienie.

Zgodnie z deklaracją wekslową pozwany upoważnił powoda do wypełnienia weksla, do wpisania domicyliata i wypełnienia weksla na sumę odpowiadającemu jego zadłużeniu wobec pożyczkodawcy wynikającemu z umowy

pożyczki łącznie z faktycznie poniesionymi przez pożyczkodawcę kosztami, m.in. w przypadku powstania po stronie pożyczkobiorcy zaległości z zapłatą jakiegokolwiek zobowiązania pieniężnego wynikającego z umowy pożyczki oraz upływu 7 dni od wezwania pożyczkobiorcy do zapłaty należnych kwot.

(umowa pożyczki wraz z załącznikami k. 32- 37, załącznik nr 1 do umowy pożyczki k. 38- 39, deklaracja wekslowa k. 40)

Ponieważ T. F. zaprzestał spłat swojego zobowiązania wynikającego z powyższej pożyczki, strona powodowa pismem z dnia 21 sierpnia 2017 roku wezwała pozwanego do spłaty w terminie 7 dni zadłużenia w kwocie 304 zł tytułem zaległych rat wymagalnych w dniach 19 lipca 2017 roku i 19 sierpnia 2017 roku pod rygorem wypowiedzenia umowy pożyczki, a następnie, wobec braku spłaty, pismem z dnia 19 września 2017 roku wypowiedział umowę pożyczki oraz poinformował o wypełnieniu weksla na kwotę 1.729,11 zł. Zadłużenie to obejmowało m. in. kwotę niespłaconej pożyczki – 1.424 zł oraz odsetki umowne – 13,35 zł.

(weksel k. 6, wypowiedzenie umowy k. 48, wydruk ze strony internetowej operatora pocztowego k. 47, k. 58, wyliczenie odsetek k. 49, wyciąg z książki nadawczej k. 44- 46, ostateczne wezwanie do zapłaty k. 43, karta klienta k. 41- 42)

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie znajdujących się w aktach sprawy dowodów z dokumentów, których prawdziwość i rzetelność sporządzenia nie budziła wątpliwości, nie była również kwestionowana przez strony procesu.

Sąd Rejonowy zważył, co następuje:

Powództwo jest zasadne w całości.

Rozważania w niniejszej sprawie należy zacząć od oceny złożonego przez powoda oświadczenia o cofnięciu powództwa ze zrzeczeniem się roszczenia w zakresie kwoty 6,96 zł naliczonej na podstawie pkt. 9.2 a umowy pożyczki. Skuteczność cofnięcia pozwu normuje art. 203 k.p.c. Zgodnie z treścią wskazanego przepisu pozew może być cofnięty bez zezwolenia pozwanego aż do rozpoczęcia rozprawy, a jeżeli z cofnięciem połączone jest zrzeczenie się roszczenia - aż do wydania wyroku. Zgodnie z treścią art. 203 § 4 k.p.c. cofnięcie powództwa jest niedopuszczalne, jeżeli okoliczności sprawy wskazują, iż taka czynność byłaby niezgodna z prawem lub zasadami współżycia społecznego albo zmierzałaby do obejścia prawa.

W niniejszej sprawie strona powodowa cofnęła pozew wraz ze zrzeczeniem się roszczenia w zakresie kwoty 6,96 zł przed rozpoczęciem rozprawy. Zdaniem Sądu cofnięcie nie było sprzeczne z prawem ani zasadami współżycia społecznego, nie zmierzało także do obejścia prawa. Wobec powyższego Sąd na podstawie art. 496 k.p.c. uchylił nakaz zapłaty wydany przez Sąd Rejonowy dla Łodzi-Widzewa w Łodzi w sprawie o sygn. akt VIII Nc 11248/17 w zakresie kwoty 6,96 zł. wraz z odsetkami umownymi w wysokości dwukrotności wysokości odsetek ustawowych za opóźnienie w stosunku rocznym od dnia 20 października 2017 roku do dnia zapłaty i w tej części na podstawie art. 355 § 1 k.p.c. w związku z art. 203 § 1 i § 4 k.p.c. postępowanie umorzył.

Przechodząc do oceny zasadności powództwa trzeba zauważyć, że zgodnie ze stanowiskiem judykatury, kodeksowa definicja pożyczki wskazuje, że świadczeniem dającym pożyczkę jest przeniesienie na własność biorącego pożyczkę określonej ilości pieniędzy albo rzeczy oznaczonych co do gatunku i wykonanie tego świadczenia dający pożyczkę powinien udowodnić w procesie cywilnym. Dopiero wówczas zasadne staje się oczekiwanie od biorącego pożyczkę, że udowodni on spełnienie swego świadczenia umownego tj. zwrot pożyczki (por. wyrok SA we Wrocławiu z dnia 17 kwietnia 2012 r., I ACa 285/12, LEX nr 1162845). Innymi słowy pozwany, od którego powód domaga się zwrotu pożyczki nie musi wykazywać zwrotu pożyczki, dopóty powód nie wykaże, że pożyczki udzielił.

W przedmiotowej sprawie, w ocenie Sądu nie budziły wątpliwości twierdzenia faktyczne powoda o tym, że łączyła go z pozwanym umowa pożyczki gotówkowej nr (...) - (...), na mocy której udzielił pozwanemu pożyczki w kwocie 2.000 zł, zaś pozwany zobowiązał się spłacić łączną kwotę 5.376 zł w 24 ratach po 224 zł każda, wymagalnych w terminie do 19-go dnia każdego miesiąca. Powód na potwierdzenie łączącego go z pozwanym stosunku zobowiązaniowego przedłożył umowę podpisaną przez T. F. wraz z harmonogramem spłat, jak również podpisany przez pozwanego

weksel in blanco, których prawdziwość nie została przez pozwanego podważona, w konsekwencji Sąd uznał, że powód wykazał swoje roszczenie co do zasady. W oparciu o twierdzenia powoda Sąd przyjął, że wobec braku spłaty pozostałej części zadłużenia, strona powodowa miała podstawę do wypowiedzenia umowy pożyczki, po uprzednim wystawieniu wezwania do zapłaty, oraz wypełnienia weksla na kwotę odpowiadającą zadłużeniu pozwanego. Wyjaśnienia wymaga w tym miejscu, iż zaofiarowany przez powoda materiał dowodowy daje asumpt do wniosku, że weksel został wypełniony zgodnie z deklaracją wekslową i prawidłowo przedstawiony do zapłaty. Nie powielając poczynionych w sprawie ustaleń faktycznych przypomnieć należy, że pożyczkodawca był uprawniony do wypełnienia weksla in blanco na zasadach określonych w deklaracji wekslowej w przypadku, gdy opóźnienie w płatności kwoty równej jednej racie przekroczy 30 dni po uprzednim wezwaniu pożyczkobiorcy do zapłaty zaległości w terminie 7 dni od daty wystawienia wezwania. Wszystkie wyżej wymienione przesłanki zostały przez powoda spełnione. Pismem z dnia 21 sierpnia 2017 roku wezwał on pozwanego do zapłaty w terminie 7 dni od daty otrzymania wezwania kwoty 304 zł tytułem zaległych rat wymagalnych w dniach 19 lipca 2017 roku i 19 sierpnia 2017 roku. T. F. nie wywiązał się z powyższej powinności, czym dał powodowi podstawę do wypowiedzenia umowy pożyczki i wypełnienia weksla na kwotę odpowiadającą jego zadłużeniu, zgodnie z treścią umowy i deklaracji wekslowej. O wypełnieniu weksla pozwany został poinformowany w piśmie z dnia 19 września 2017 roku zawierającym oświadczenie o wypowiedzeniu umowy, w którym powód wskazał ponadto wysokość zadłużenia, numer rachunku bankowego, na który winna nastąpić jego spłata oraz 30-dniowy termin na jej dokonanie.

Wyjaśnienia wymaga w tym miejscu, iż ustawa z dnia 28 kwietnia 1936 roku Prawo wekslowe nie zawiera przepisów, które określałyby sposoby przedstawienia weksla do zapłaty. W judykaturze wskazuje się jednak, iż spełnienie przewidzianego w art. 38 ustawy wymogu przedstawienia weksla do zapłaty nie łączy się z koniecznością jego fizycznego okazania „do oczu” dłużnikowi głównemu. Wystarczające jest w tej mierze stworzenie wystawcy weksla przez posiadacza weksla realnej możliwości zapoznania się z oryginałem weksla w miejscu jego płatności (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 31 marca 2006 roku, sygn. akt IV CSK 132/05, L.). W niniejszej sprawie, o czym była mowa wyżej, powód pismem z 19 września 2017 roku zawiadomił pozwanego, że wobec zwłoki w zapłacie należności wynikających z umowy pożyczki uzupełni wystawiony przez pozwanego weksel in blanco na wskazaną w treści pisma kwotę, zaś weksel ten płatny będzie w ciągu najbliższych 30 dni. Jednocześnie wezwano wystawcę weksla do zapłaty zadłużenia. Wobec powyższego zasadnym jest przyjęcie, że pozwany miał stworzoną realną możliwość zapoznania się z oryginałem weksla w siedzibie powoda oznaczonej w główce pisma i porównania treści uzupełnionej w oryginale weksla z treścią otrzymanego zawiadomienia. Tym samym powód w sposób prawidłowy dokonał technicznej czynności, jaką stanowi czynność przedstawienia weksla i tym samym uczynił zadość celom regulacji określonej w art. 38 ustawy Prawo wekslowe. Nie można bowiem w ocenie Sądu przerzucać na powoda skutków bierności wystawcy weksla, który mimo stosownego zawiadomienia nie podjął żadnych działań mających na celu, nawet jeśli nie zapłatę należności, to przynajmniej zapoznanie się z oryginałem weksla w siedzibie wierzyciela.

Mając powyższe na uwadze, Sąd na podstawie art. 496 k.p.c. utrzymał w mocy nakaz zapłaty w postępowaniu nakazowym wydany przez Sąd Rejonowy dla Łodzi-Widzewa w Łodzi w sprawie o sygn. akt VIII Nc 11248/17 w zakresie kwoty 1.722,15 zł wraz z odsetkami umownymi w wysokości dwukrotności wysokości odsetek ustawowych za opóźnienie w stosunku rocznym od dnia 20 października 2017 roku do dnia zapłaty oraz w zakresie kwoty 647 zł. tytułem zwrotu kosztów procesu.